

Andreu Solà

La mirada d'un ripolletenc
a la Catalunya modernista

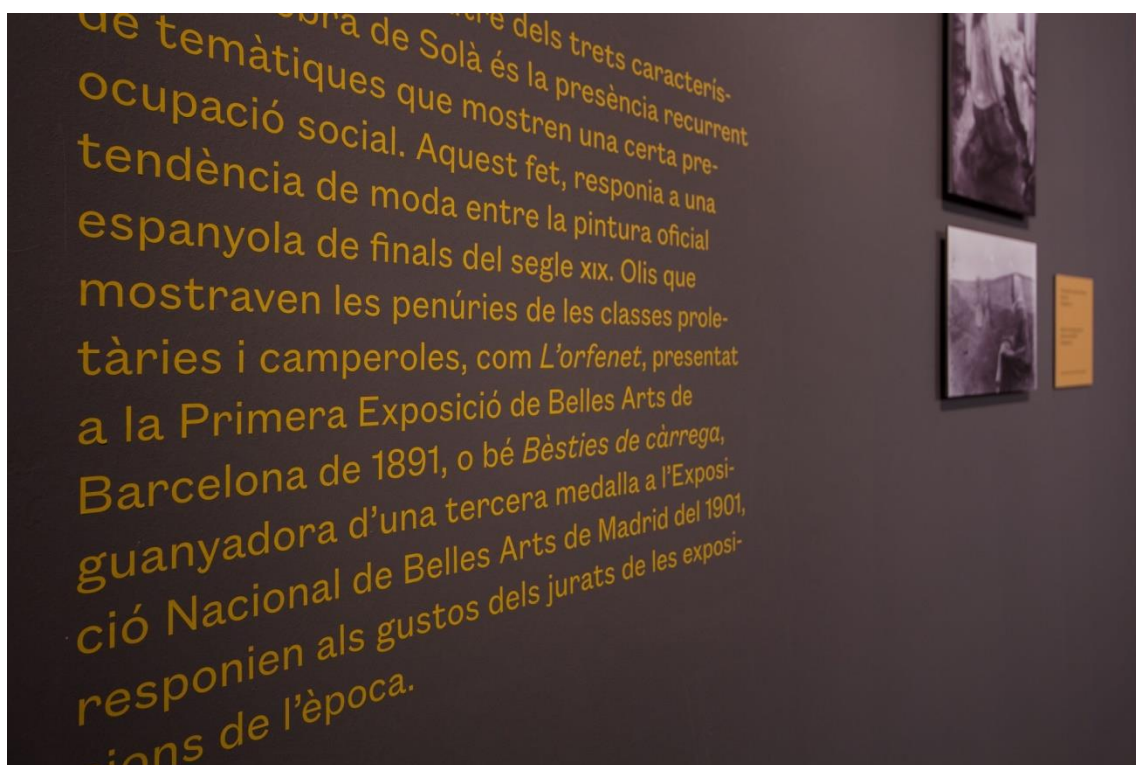

Programa didàctic

Índex

Introducció	3
Plantejament formatiu	4
Activitats didàctiques	5
Activitat prèvia: la fotografia	5
La visita comentada	6
Cicle infantil	6
Primària	7
ESO	8
Epíleg	9

Introducció

Una exposició real, propera, d'un autor local de qualitat excepcional... Quina millor manera d'apropar als nens i nenes de Ripollet a l'art! Però no només a l'art; també a la història de la seva pròpia vila i, de retruc, a la història d'una època.

En la seva maduresa, l'obra de l'Andreu Solà representa aquesta història propera i rural amb un estil naturalista i potser conservador; així, tal volta de forma involuntària, aquesta obra s'erigeix com a crònica del seu temps i en ella s'hi dipositen les imatges de paisatges, edificacions i personatges que potser no hauríem conegut mai de no haver estat representats per aquest autor. Però abans d'arribar a aquest punt de maduresa, Solà s'expressa a través de diferents tècniques i estils, com la fotografia, la il·lustració o la pintura impressionista fruit de la seva estada a París.

L'exposició "**Andreu Solà. La mirada d'un ripolletenc a la Catalunya modernista**" que s'exhibeix al Centre d'Interpretació del Patrimoni Molí d'en Rata, permet als nens i nenes de Ripollet conèixer i acostar-se a un autor local d'indiscutible qualitat que cal posar en valor. A través de les activitats didàctiques els ajudem a realitzar aquest apropament des de diverses perspectives, combinant l'estudi teòric amb l'estimulació de les competències pràctiques i creatives, sempre tenint present les diferents edats dels alumnes i incidint en les dues vessants principals de l'autor: el Solà artista i pintor (les tècniques artístiques) i el Solà cronista (els retrats d'una època).

Donem l'oportunitat doncs als nens i nenes de Ripollet d'entrar en contacte amb el món artístic real i amb la història de casa seva! Qui sap si encenem alguna guspira artística i en el futur es fa una exposició del Ripollet del 2016 vist a través dels ulls d'un o una artista local...

Plantejament formatiu

Les activitats didàctiques relacionades amb l'exposició estan plantejades amb l'objectiu de desenvolupar la creativitat, agilitat i expressió artística dels alumnes, sempre sota la comprensió i el reconeixement artístic del pintor, de tal manera que puguin adonar-se del valor cultural que té la seva obra així com que la mateixa forma part del patrimoni artístic del municipi de Ripollet, és a dir, del seu propi patrimoni.

Un objectiu paral·lel és el d'irrompre en una època concreta de la història de Ripollet (i de tot el país), l'època que aflora en els quadres de l'Andreu Solà.

Aquest plantejament d'objectius es trasllada, per tant, a les activitats didàctiques dotant-les a totes elles d'un doble enfoc:

- El de les tècniques artístiques: el Solà artista i pintor
- I el dels retrats d'una època: el Solà cronista

Per altra banda, en tots els casos les activitats es desenvolupen en dues fases:

- En primer lloc es realitza una visita comentada a l'exposició
- En segon lloc es desenvolupa la part pràctica i creativa de l'activitat

La combinació dels objectius marcats i de l'organització pràctica dóna com a resultat les activitats didàctiques relacionades amb l'exposició, sempre respectant la necessària adaptació del nivell a les diferents edats.

En definitiva, les activitats tenen l'ambició d'avivar la flama de la creació i l'experimentació dels alumnes i, al mateix temps, fer-los conscients del valor del patrimonial i artístic de l'obra d'en Solà, així com d'un temps passat en un entorn geogràfic proper.

Prenent com a base a les diferents tècniques i estils de pintura utilitzats alguna vegada per l'Andreu Solà, animem-los a que creïn les seves pròpies obres utilitzant els mateixos materials que els usen els pintors!

Activitats didàctiques

Les activitats didàctiques relacionades amb l'exposició "Andreu Solà. La mirada d'un ripolletenc a la Catalunya modernista", s'estructuren segons els cicles formatius establerts en el pla educatiu de Catalunya, incloent en cada cicle una tipologia d'activitat adient al mateix.

Activitat prèvia: la fotografia

Les activitats didàctiques estan homogeneïtzades al voltant de l'aspecte pictòric de la trajectòria artística de l'autor. Però per tal de tenir en compte també l'aspecte fotogràfic de l'autor es proposa incloure una activitat prèvia que també incidirà en el taller pràctic.

Aquesta activitat es fa abans d'acudir al CIP Molí d'en Rata de manera que uns dies abans de venir a fer el taller, els mestres (o bé els pares o tutors) han d'encarregar als alumnes que facin o obtinguin d'internet (segons els cas) algunes fotos. Un cop fetes o descarregades, els alumnes les porten a l'escola i cadascun d'ells en tria dues. **S'imprimiran les fotos triades i es portaran al CIP Molí d'en Rata el dia del taller.** Les temàtiques de les fotos van relacionades amb el taller que faran:

- **Cicle infantil:** no cal que portin cap foto
- **Primària:** han de portar una foto d'ells mateixos i una foto d'un paisatge o lloc de Ripollet. La foto d'ells mateixos ha de ser en alguna situació (no de carnet): pex al carrer, al parc, etc
- **ESO:** han de portar dues fotos d'alguna situació a nivell social que els hagi impactat (pex. refugiats, situacions de guerra, injustícies socials, etc.). En aquest cas seran descarregades d'internet (o bé també poden ser imatges de diaris o revistes).

Amb aquesta activitat fotogràfica, ja comencen a fer la pràctica una dies abans i quan venen a fer el taller, en la visita de l'exposició veuen el per què d'aquestes fotos que han fet i aprenen com intervenia la fotografia en la pintura de l'Andreu Solà. D'aquesta forma, seguin els passos d'en Solà, les fotos ens serveixen per fer la pràctica de pintura.

La visita comentada

En tots els casos, al principi de l'activitat, es realitza una visita comentada a l'exposició amb el grup classe, per passar després a desenvolupar la part pràctica i més creativa del taller. La visita comentada està adaptada a cadascuna de les edats i, tot i que en tots els casos s'expliquen tots els aspectes de l'autor i la seva obra, en cada grup s'incideix amb més profunditat en aquells aspectes que concerneixen més al seu taller.

Cicle infantil

Títol: Pinta la foto! [La foto-esbós]

Objectius: Fer veure als més petits les diferents formes de pintar de l'autor, incidint en la utilització de la fotografia. Fer-los conscients de que els personatges que surten a les obres podrien ser els seus besavis; no són per tant personatges i llocs molt llunyans. Tot i això, que s'adonin de la diferent forma de vida que tenien respecte l'actual. Finalment fomentar la seva expressió artística lliure utilitzant, així sí, colors i tonalitats similars a les de l'autor.

Dinàmica: En la visita prèvia a l'exposició s'explica als infants els elements més importants de la mateixa, fent menció especial als temes indicats en els objectius. A continuació passem a la sala de pràctiques on es troben amb els materials per a desenvolupar la pràctica. En base a una fotografia pre-impresa en un llenç (que actuarà d'esbós), els alumnes pintaran el quadre seguint l'estil i els criteris utilitzats per l'autor en la seva obra. Per a aquestes edats primerenques ens fixem bàsicament en dos aspectes de la pintura d'en Solà: els elements que representava en les seves pintures (el cos humà, els paisatges naturals i Ripollet) i els colors i tons que han d'utilitzar (tonalitats poc contrastades i més aviat apagades, com les que usava l'autor).

Durada: 1 hora – 1 hora i 15 minuts

Participants: Un grup classe. Màxim 30.

Materials: Llenços pre-impresos i pintures aquarel·les.

Primària

Títol: Pinta a un company a Ripollet! [El paisatge i el retrat]

Objectius: Fer veure als alumnes les diferents formes de pintar de l'autor, incidint en la pintura de persones situades en un entorn determinat. Fer adonar als alumnes de la visió ruralista de l'autor, que es plasma a través del retrat d'alguns dels habitants del Ripollet del seu temps i en el seu espai; i fer-los conscients de que els personatges que surten a les obres podrien ser els seus besavis; no són, per tant, personatges i llocs molt llunyans d'ells. Tot i això, que s'adonin de la diferent forma de vida que tenien respecte l'actual. **Potenciar les tècniques del retrat i del paisatge en base a fotografia prèvia, fent que pintin als companys, situats en un espai de Ripollet determinat, i en diferents postures i amb diferents expressions:** de cara, perfil, ajaguts, drets, asseguts, amb expressió de tristor, alegria, curiositat, angoixa, dolor, ...

Dinàmica: En la visita prèvia a l'exposició s'explica als alumnes els elements més importants de la mateixa, fent menció especial als temes indicats en els objectius. A continuació passem a la sala de pràctiques on es troben amb els materials per a desenvolupar la pràctica. **Es dona als alumnes algunes indicacions bàsiques sobre la tècnica de la combinació de paisatge i retrat en base a fotografies prèvies i cada alumne pintarà el seu quadre compost, en base a les fotografies portades, un paisatge o lloc de Ripollet, amb la introducció de personatges (el seus companys).**

Durada: 2 hores

Participants: Un grup classe. Màxim 30.

Materials: Llenços, trípodes, llapis per fer l'esbós, pintures i fitxa didàctica.

Nota: Tot i ser el mateix taller per a tots els nivells de primària, s'adapta a cada nivell l'explicació i el desenvolupament pràctic.

ESO

Títol: Pinta una època! [Cronista del teu temps]

Subtítol: L'art com a eina de denúncia

Objectius: Fer veure als alumnes les diferents formes de pintar de l'autor i les diferents temàtiques representades. Fer conscients als alumnes que, en el passat, la pintura es constituïa com una manifestació estètica però també com un testimoni del paisatge, arquitectura i forma de vida existent en aquell moment. **Reflexionar sobre si actualment l'art s'erigeix també en una forma de relat del nostre temps. Interrogar-nos sobre si l'art pot ser no només un relat del seu temps sinó també una forma de posar de manifest o denunciar fets d'una època. Preguntar-nos si l'art pot ser també un focus de creació d'opinió.** Veure l'Andreu Solà com a cronista i potser com a creador d'opinió de la seva època.

Dinàmica: En la visita prèvia a l'exposició s'explica als alumnes els elements més importants de la mateixa, fent menció especial als temes indicats en els objectius. A continuació passem a la sala de pràctiques on es troben amb els materials per a desenvolupar la pràctica. **Es dona als alumnes algunes indicacions bàsiques sobre les tècniques de pintura que poden utilitzar i se'ls mostra exemples de diferents èpoques de pintures de de denúncia (per exemple, el Guernica de Picasso). Així mateix se'ls transmet algunes indicacions bàsiques sobre la tècnica del la composició de quadres en base a fotografies. A partir d'aquí cada alumne pintarà el seu quadre basant-se en les fotografies portades.**

Durada: 2 hores

Participants: Un grup classe. Màxim 30.

Materials: Llencços, trípodes, llapis per fer l'esbós, pintures i fitxa didàctica.

Epíleg

Com dèiem al principi, a través de les activitats didàctiques ajudem als estudiants a realitzar un apropament, des de diverses perspectives, a l'autor ripolletenc Andreu Solà.

Es combina l'estudi teòric amb l'estimulació de les competències pràctiques i creatives, sempre tenint present les diferents edats dels alumnes. Així, cada edat veu l'autor en general però incideix en un aspecte concret que li és més propi i abastable a l'hora de treballar.

Els nens i nenes de Ripollet, a través d'aquesta exposició i de les activitats didàctiques relacionades amb ella, tenen l'oportunitat d'entrar en contacte amb el món artístic real i amb la història de casa seva.

Tan de bo tots puguin accedir-hi i gaudir-ne!

ANDREU
la mirada
d'un
ripolletenc SOLÀ
a la Catalunya
modernista

Andreu Solà i Vidal, nascut a Ripollet l'any 1863, va iniciar la seva formació com a pintor a Sabadell, sota el magistre de Francesc Soler i Rovirosa i Josep Espinalt. Cap a l'any 1881 va entrar a l'Escola de Llotja, per després ampliar estudis a Madrid. Solà, per tant, es va començar a donar a conèixer durant la dècada de 1880, inicialment com a col·laborador gràfic de la *Il·lustració Catalana* i, posteriorment, amb la participació en altres projectes, com ara la *Il·lustració del Diccionari d'un pelegrí a Terra Santa* (1888), de mossèn Cinto Verdagué.

Com a pintor, va fer una carrera artística guiada per les grans exposicions de l'època, fet que el va dur a seguir les tendències pictòriques oficials del moment, tant a les exposicions universals de Barcelona (1888) i París (1889), com a les diverses exposicions de l'Espanya de la fi de segle. Així, si bé el seu pas per París entre 1882 i 1890 el van posar en contacte amb la modernitat pictòrica que Casas i Rusiñol van introduir a Catalunya, poc temps després Solà va optar per una pintura naturalista més conservadora i de temàtica rural que li va merèixer diversos reconeixements oficials a les exposicions catalanes i espanyoles, però que el van acabar allunyant de la modernitat artística del moment.

Passats cent anys de la seva mort, la celebració de l'Any Solà, el 2002, va servir per recuperar la figura, enterrada en l'oblit, i iniciar una tasca d'estudi i de recerca que encara ha de continuar a fi que en el futur, Ripollet pugui recordar amb justícia la vida i l'obra d'un dels seus artistes més destacats.

Programa creat i dissenyat per

